

עירובין פד: (שורה אחרונה) עד פו. (המשנה הראשונה)

ביאורי מושגים

חכמים עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה - בתקנות של חז"ל אנו מוצאים לעיתים שחכמינו חילקו בין דיני תורה לדיני דרבנן. חלוקה זו עובדת לשני הכיוונים. לעיתים חכמים תיקנו תקנה רק בדיני תורה (מצד חומרתם). ולעיתים, כשחכמים חששו שהאנשים יזלזלו בתקנות החכמים, הם תיקנו תקנות דווקא בדיני דרבנן מתוך הנחה שדברי תורה אינם צריכים חיזוק.
רבי ור' עקיבא כיבדו עשירים - אנשים עשירים המסייעים לעניים, יש לכבדם שכן הם אלו המקיימים את העולם.

דוגמא א'

בור שנמצא בסימטה שבין שני חצרות, כשהגישה אל השטח אפשרית רק מחלונות החצרות. חלונות אלו נמצאים במרחק הגדול מ4 טפחים.

פסק ההלכה:

רב: השטח לא שייך לאף אחד (כיוון ששניהם משתמשים בו שימוש אוירי) ולכן מותר למלאות ממנו בשבת.

שמואל: השטח שייך לשניהם ולכן יש לעשות בליטה מהחלון לבור ולמלאות דרכה (רב יהודה - הבליטה רק להיכר ולכן היא יכולה להיות עשויה אפילו מקש).

מתי שימוש מוגדר שימוש אוירי:

א. כשהמרחק בין המקום שבו משתמשים למקום שבו ניתן לעמוד על הרגליים - גדול מ4 טפחים.

ב. כשהמקום שעליו שמים את החפץ קטן מ4X4 טפחים.

שימוש אוירי בשטח:

רב: לא נחשב שימוש - ולכן אינו אוסר.

שמואל: נחשב שימוש - ולכן אוסר.

דוגמאות לשימוש אוירי

דוגמא ב':

שתי חורבות הצמודות לשני בתים. כשהגישה לחורבות אפשרית רק מהחלונות.

פסק ההלכה:

רב: כל חורבה משתייכת רק לבית הסמוך לה (שממנו יש תשמיש קרקעי) ולא לבית הרחוק ממנה (שממנו השימוש הוא אוירי בלבד).
 לכן מותר לטלטל מכל חורבה לבית הסמוך לה.

שמואל: החורבות שייכות לשניהם ולכן שתיהן אסורות לחלוטין בטלטול.

שמואל מודה לרב:

בדיני תורה שימוש אוירי אינו שימוש - ולכן הוא מותר (עקרונית שימוש אוירי אינו שימוש. חכמים אסרו שימוש אוירי בדיני דרבנן, בדין תורה חכמים השאירו את הדין המקורי).

רב מודה:

כשזורקים חפץ באויר ויש חשש שהחפץ יפול לרה"ר יבוא להרימו - יש לאסור.

משנה

חדר כניסה, מרפסת ומבואה - לא נחשבים בית, ולכן: 1. אין לשים שם עירוב. 2. מי שגר שם לא אוסר על דיירי החצר.

רפת, מחסנים שונים וכיו"ב - נחשבים בית, ולכן: 1. ניתן לשים שם עירוב. 2. מי שגר שם אוסר על דיירי החצר.

ר' יהודה:

אם יש למשכיר תפיסה בחדרים הללו - הגר שם אינו אוסר.

חדר כניסה של בית פרטי - הגר שם אינו אוסר אבל ניתן להניח שם עירוב.

הגבלה זו על מיקום העירוב - תקפה רק לעירוב חצרות, שיתוף מבואות - ניתן לשים בכל מקום חוץ מבחלל המבוי.

אילו כלים מגדירים את בעה"ב כתפוס בבית: כמות: רבי: כלים רבים, רבב"ח: אפילו כלי בודד. סוג: רק כלי מוקצה שלא ניתן להוציא בשבת.